

9. møde.

Tirsdag den 25. oktober kl. 14.

Formanden: Medlem af folketinget Alfred Jensen har meddelt mig, at han ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvorfor pålægger ministeren ikke oberst Schjødt-Eriksen at rense sig for beskyldningen om meddelagtighed i likvideringen af løjtnant Skov, der ikke ville være med til at unddrage de aktive styrker våben og henlægge dem til officererne?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spærgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 2 medlemmer og 2 stedfortrædere til det i loven om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje omhandlede ankenævn.

(Jfr. tidenden sp. 118).

Valgt blev: fhv. folketingsmand *Chr. Rasmussen* med stedfortræder fhv. folketingsmand *Teichert* og folketingsmand *Søren Andersen* med stedfortræder folketingsmand *Peter Larsen*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til socialministeren af Ninn-Hansen, Lorentzen, Henry Christensen, Erik Eriksen, Poul Møller, Sønderup, Poul Sørensen og Thestrup. („Vil socialministeren anerkende den af Danmarks aktive Handelsrejsende oprettede arbejdsløshedskasse?“).

Ordføreren for forespørgerne (Ninn-Hansen): Den 3. oktober sidste år indsendte Danmarks aktive Handelsrejsende i medfør af arbejdsløshedsløvens § 7 en ansøgning til arbejdsdirektoratet om anerkendelse af den

af dem oprettede arbejdsløshedskasse — en arbejdsløshedskasse, der var oprettet på foreningens årsmøde den 29.-30. august, og hvortil man senere havde fået den i lovens § 8 foreskrevne tilslutning.

Den 26. november modtog foreningen ansøgningen tilbage med påtegning om en udtalelse fra Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløshedskasse i Danmark, som gik ud på, at Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløshedskasse også varetog de handelsrejsendes interesser. Samme dag svarede Danmarks aktive Handelsrejsende arbejdsdirektoratet på denne skrivelse og imødegik det af Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløshedskasse fremhævede synspunkt.

Da foreningen ikke havde hørt fra arbejdsdirektoratet eller socialministeriet ved årets udgang, rettede man den 8. januar i år en ny henvendelse til arbejdsdirektoratet og medsendte en liste over 48 nye medlemmer — altså 48 medlemmer ud over det i loven foreskrevne minimumstal.

Den 20. januar anmodede jeg her i folketingets spærgetid den højtærede socialminister om at meddele, hvorvidt ministeren agtede at anerkende den af Danmarks aktive Handelsrejsende oprettede arbejdsløshedskasse. Ministeren svarede, at han endnu ikke havde fået sagen forelagt. Så vidt jeg ved, har den højtærede minister imidlertid modtaget sagen fra arbejdsdirektoratet med en udtalelse fra arbejdsnævnet i februar måned. Men alligevel har Danmarks aktive Handelsrejsende endnu ikke modtaget svar.

Som det viser sig gennem denne frestilling, er der en uhyre forskel på den måde, hvorpå ansøgerne hurtigt har behandlet de henvendelser, der er rettet til dem, og den måde, hvorpå ministeriet har behandlet sagen. Det skulle jo ikke være nødvendigt, at der går mere end et år efter indsendelsen af ansøgning om godkendelse, før ministerens svar foreligger — og det foreligger jo ikke endnu. Når ministeren i januar måned kunne meddele, at han endnu ikke dengang havde set ansøgningen, men at den havde hvilet i arbejdsdirektoratet, ja, så er forholdet i dag alligevel det, at det er mere end trekvart år siden, den højtærede minister modtog ansøgningen. Jeg

[Ninn-Hansen.]

synes ikke, at det er noget godt bevis på, at man fremmer sager fra de folk, der har ret til at henvende sig til ministeriet, med den fornødne hurtighed. Det virker også mærkværdigt, at man endnu ikke fra ministeriets side har kunnet godkende arbejdsløsheds-kassen.

Betingelserne for godkendelse er opstillet i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. § 7, som jeg vil bede om tilladelse til at citere. Der står i § 7, stk. 1:

„Enhver arbejdsløshedskasse har ret til at få offentlig anerkendelse og den dermed forbundne støtte af det offentlige, når det efter indstilling fra direktøren godkendes af arbejds- og socialministeren, at den fyldestgør de i denne lov indeholdte forskrifter.“

Det vil altså sige, at det er en ret for ansøgere at få godkendt arbejdsløsheds-kasser, hvis de opfylder lovens forskrifter.

Jeg vil gerne spørge den højtærede minister: er der i dette tilfælde nogen saglig begrundelse for at nægte de handelsrejsende anerkendelse af deres arbejdsløshedskasse? Har den højtærede minister, der jo fik sagen for trekvart år siden, indvendinger at gøre imod vedtægterne, imod fremgangsmåden, eller mener den højtærede minister, at foreningen fuldt og helt er gået frem efter den måde, loven anviser?

Yderligere står der i § 7:

„Findes der for vedkommende fag eller for det pågældende stedlige område allerede en anerkendt arbejdsløshedskasse, kan arbejds- og socialministeren dog i overensstemmelse med indstilling af arbejdsnævnet nægte anerkendelse af en ny fagligt eller stedligt begrænset arbejdsløshedskasse.“

Jeg vil gerne spørge den højtærede minister: foreligger der en indstilling fra arbejdsnævnet, der går ud på, at arbejdsnævnet foreslår den højtærede minister at nægte anerkendelse af arbejdsløsheds-kassen? For hvis der ikke foreligger en sådan indstilling

over for den højtærede minister, mener jeg ikke, at ministeren har ret til at afslå anmodningen.

Jeg vil gerne for en ordens skyld bede den højtærede minister meddele, hvorledes han fortolker bestemmelsen. Fortolker den højtærede minister bestemmelsen på den måde, at socialministeren kun kan nægte at anerkende en arbejdsløshedskasse, hvis arbejdsnævnet har indstillet, at anerkendelsen nægtes? Hvis den højtærede minister godkender den fortolkning, er det for mig uforståeligt, at man endnu ikke har anerkendt arbejdsløsheds-kassen. Jeg har grund til at formode, at den højtærede minister fortolker loven på denne måde. Jeg henviser her til ministerens udtalelse i Folketingstidende 1958-59 sp. 4160-61, hvor den højtærede minister siger — sp. 4161 —:

„Efter loven har enhver arbejdsløsheds-kasse ret til offentlig anerkendelse, når det efter indstilling fra arbejdsdirektøren godkendes af socialministeren, at den fyldestgør lovens forskrifter. Herfra gøres dog den indledningsvis omtalte undtagelse, der nu er foreslået ophævet.“

Jeg skal så citere denne indledningsvis omtalte udtalelse fra ministeren. Den lyder således (sp. 4160):

„Det forslag til ændring i arbejdsløshedsloven, der her er fremsat af partierne venstre og det konservative folkeparti, går ud på at ophæve en bestemmelse i denne lov, hvorefter socialministeren kan afslå at anerkende en arbejdsløshedskasse, som i øvrigt opfylder lovens betingelser, hvis der allerede for vedkommende fag eller vedkommende stedlige område findes en anerkendt arbejdsløshedskasse. Et sådant afslag forudsætter ifølge loven, at arbejdsnævnet indstiller dette.“

Der synes altså at være fuldstændig enighed mellem den højtærede minister og mig om, at ministeren kan afslå at anerkende arbejdsløsheds-kassen, såfremt arbejdsnævnet ikke indstiller den til anerkendelse. Derfor vil jeg gerne spørge den højtærede minister, om ministeren nu vil godkende

[Ninn-Hansen.]

den af Danmarks aktive Handelsrejsende oprettede arbejdsløshedskasse, således at de aktive handelsrejsende kan få deres ret.

Socialministeren (Bomholt): Der er altså stillet den forespørgsel til mig, om jeg agter at anerkende den af Danmarks aktive Handelsrejsende oprettede arbejdsløshedskasse. Spørgsmålet er før blevet stillet til mig i det høje ting, nemlig den 20. januar i år, og det var det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, der stillede mig det. Jeg måtte dengang meddele det ærede medlem, at jeg ikke så mig i stand til at svare ham, da sagen endnu ikke var blevet forelagt for socialministeriet. Til orientering om den nuværende situation følgende:

Den arbejdsløshedskasse, der her er tale om, er stiftet den 29. august 1959 af Danmarks aktive Handelsrejsende Foreningen af 1901 — stiftet, men ikke i virksomhed endnu. Foreningen indsendte den 2. oktober samme år andragende til arbejdsdirektoratet om, at der måtte blive meddelt kassen statsanerkendelse. I overensstemmelse med gældende praksis forelagde arbejdsdirektoratet sagen for den anerkendte arbejdsløshedskasse, hvis område spørgsmålet nærmest vedrørte, nemlig Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløshedskasse. Denne arbejdsløshedskasse udtalte, at den blandt sine medlemmer havde et større antal handelsrejsende og repræsentanter, at kassen i hele sin eksistens havde haft sådanne medlemmer, der er en bestanddel af fagets udøvere, og at kassen derfor ikke kunne anbefale anerkendelse af den nye arbejdsløshedskasse. Denne udtalelse fik Danmarks aktive Handelsrejsende lejlighed til at udtale sig om, og foreningen bemærkede, at kun et mindre antal, nemlig 13 pct., af samtlige handelsrejsende er medlemmer af Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløshedskasse, medens ca. 7 000 eller godt halvdelen af de handelsrejsende er medlemmer af Danmarks aktive Handelsrejsende. Det, for at bruge skrivelsens udtryk, mindre antal handelsrejsende, der er medlemmer af H. og K.s kasse, er 1711, og efter de oplysninger, jeg har fået fra Danmarks aktive Handelsrejsende, havde indtil den 8. januar 1960 229 indmeldt sig som medlemmer i den nye arbejdsløshedskasse,

der som sagt i øvrigt endnu ikke er trådt i funktion.

Sagen blev herefter den 12. januar i år behandlet på et møde i arbejdsnævnets afdeling angående arbejdsløhedsforsikringen, og det blev her af et flertal vedtaget at udtale, at man ikke fandt, der var fornødent grundlag for at tage stilling til sagen, forinden der forelå et resultat af de undersøgelser, der blev foretaget af det i 1959 nedsatte udvalg vedrørende anerkendelse af arbejdsløshedskasser, således at sagens videre behandling i arbejdsnævnet blev udsat. Et mindretal på 2 af nævnets medlemmer var principielt stemt for, at arbejdsløshedskassen burde have anerkendelse. Det ene medlem — det var fhv. landstingsmand Melchior Kjeldsen — kunne dog som subsidær løsning tilslutte sig flertallets opfattelse, at sagens behandling blev udsat. Et andet mindretal på 3 medlemmer var principielt imod, at der blev meddelt kassen anerkendelse. Dette mindretal havde dog intet imod, at nævnet ikke afgav nogen egentlig udtalelse, men ventede på afslutningen af udvalgets undersøgelser.

Den 1. februar i år blev sagen af arbejdsdirektoratet sendt til socialministeriet med oplysning om det passerede, men forinden havde det ærede medlem hr. Ninn-Hansen som nævnt bedt mig oplyse min stilling til andragendet. I mit svar til det ærede medlem nævnte jeg den mulighed, at jeg, når andragendet forelå, ville sende det til udtalelse i det før omtalte udvalg, og efter at jeg havde haft lejlighed til at sætte mig nøjere ind i sagen, anmodede jeg udvalgets formand, hr. departementschef Dreyer, om at foranledige anerkendelsesspørgsmålet af denne kasse inddraget i udvalgets overvejelser. Med hensyn til denne beslutning skal jeg bemærke følgende:

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen citerede en del af arbejdsløhedslovens § 7, stk. 1, men ikke hele stk. 1. Dette stykke lyder således:

„Enhver arbejdsløshedskasse har ret til at få offentlig anerkendelse og den dermed forbundne støtte af det offentlige, når det efter indstilling fra direktøren godkendes af arbejds- og socialministeren, at den fyldestgør de i denne lov indeholdte forskrifter. Findes der for vedkommende fag eller for det pågældende stedlige om-

[Socialministeren.]

råde allerede en anerkendt arbejdsløsheds-kasse, kan arbejds- og socialministeren dog i overensstemmelse med indstilling af arbejdsnævnet nægte anerkendelse af en ny fagligt eller stedligt begrænset arbejdsløshedskasse.“

Altså „i overensstemmelse med indstilling fra arbejdsnævnet“. Denne hjemmel for socialministeren til i visse tilfælde at hindre, at der oprettes nye arbejdsløsheds-kasser på områder, der allerede er forsikringsmæssigt dækket, har været at finde i arbejdsløsheds-lovgivningen lige siden 1907. Bestemmelsen blev da af folketingsudvalget foreslået indsat i loven med den motivering, at man herigennem kunne hindre oprettelse af alt for mange små arbejdsløsheds-kasser, hvis bæreevne var ringe. Der blev i denne forbindelse henvist til de erfaringer, man havde indhøstet på et andet område af den sociale forsikring, nemlig inden for sygekasse-væsenet.

Den her nævnte lovbestemmelse blev foreslået ophævet ved det i marts måned 1959 af medlemmer af partiet venstre og det konservative folkeparti fremsatte lovforslag, men som det vil erindres, fandt forslaget ikke fornøden tilslutning. I sin betænkning over forslaget udtalte folketingsudvalgets flertal, at man ikke kunne medvirke til lovforslagets gennemførelse, idet resultatet af en vedtagelse kan blive en opspaltning i mange arbejdsløsheds-kasser, hvoraf en del formentlig vil få stor ledighed med deraf følgende krav om større tilskud fra det offentlige — Folketingstidende 1958-59, tillæg B. sp. 1087. Som det vil ses, begrundet folketingsudvalgets flertal sin afstandtagen fra forslaget om bestemmelsens ophævelse på ganske samme måde, som man et halvt århundrede tidligere havde motiveret bestemmelsens indsættelse i loven. I betænkningen henstillede folketingsudvalgets flertal til socialministeren at nedsætte et snævert udvalg med den opgave at overveje det i lovforslaget rejste spørgsmål om adgang til statsanerkendelse af arbejdsløsheds-kasser på funktionærområdet og andre spørgsmål vedrørende arbejdsløshedsforsikringen, som det måtte vise sig nødvendigt at optage til overvejelse i forbindelse hermed.

Jeg vil gerne her pege på, at det hverken

efter betænkningens formulering eller efter de bemærkninger, der faldt under behandlingen af lovforslaget, var tanken, at dette udvalgs eneste eller dog væsentligste opgave skulle være at stille forslag om ændringer i arbejdsløshedsloven. Den opgave, udvalget skulle løse, var at foretage en tilbunds-gående undersøgelse af behovet for arbejdsløsheds-kasser på funktionærområdet, således at udvalgets undersøgelser eventuelt kunne blive grundlaget for anerkendelse af sådanne arbejdsløsheds-kasser, for hvilke der konstateredes et virkeligt behov. Jeg synes, dette er værd at mærke sig, når henses til, at Danmarks aktive Handels-rejsende har afslået at ville mødes med udvalget, hvad dette havde ønsket for at få de fornødne yderligere oplysninger, der kunne danne grundlag for en rimelig og saglig løsning af de handelsrejsendes forsikringsproblem. De handelsrejsende har alene givet udtryk over for udvalget for, at de ville bistå dette i forbindelse med formuleringen af en ny lovgivning.

Efter det, der var foregået i folketinget i forbindelse med forhandlingerne om det nævnte lovforslag, må det forekomme mig at være en helt naturlig beslutning, arbejdsnævnet har taget ved at udsætte sin behandling af de handelsrejsendes andragende, indtil udvalgets arbejde er afsluttet, idet der jo — og det vil dog vel ingen betvivle — her er tale om en arbejdsløsheds-kasse inden for det område, nemlig funktionærområdet, som det er udvalgets direkte opgave at beskæftige sig med. Tilsvarende betragtninger måtte føre til, at jeg ikke havde nogen tilskyndelse til, da ministeriet modtog sagen fra arbejdsnævnet, at sende sagen tilbage til nævnet og anmode det om at tage formel stilling til anerkendelsesspørgsmålet.

Af et antal udtalelser under anden behandling af det af partiet venstre og det konservative folkeparti fremsatte lovforslag om ændringer i arbejdsløshedslovens § 7, stk. 1, fremgår det efter min mening med tydelighed, at det var tanken, at det udvalg, som folketingsudvalgets flertal henstillede til mig at nedsætte, skulle foretage en realitetsundersøgelse og en realitetsbehandling af spørgsmålet om adgang til statsanerkendelse af arbejdsløsheds-kasser på funktionærområdet, og at der først, når udvalget havde afgivet sin betænkning,

[Socialministeren.]

skulle træffes afgørelse om anerkendelse eller ikke anerkendelse af de funktionær-arbejdsløshedskasser, fra hvilke der forelå ansøgning om anerkendelse.

Den af FTFs repræsentantskabsmøde onsdag den 19. ds. vedtagne udtalelse om arbejdsløshedsspørgsmålet viser, at FTFs repræsentantskab har den samme opfattelse. Jeg handlede således fuldt ud i overensstemmelse med de ønsker, et flertal af folketingsudvalget og senere et flertal i folketinget havde givet udtryk for, da jeg henviste sagen vedrørende Danmarks aktive Handelsrejsendes ønske om anerkendelse af en arbejdsløshedskasse til det nedsatte udvalg, og det må i denne forbindelse også have erindring, at Danmarks aktive Handelsrejsende netop var en af de organisationer, der havde rettet henvendelse til folketingsudvalget med ønske om at få anerkendt en arbejdsløshedskasse.

Hvad ville mon folketingsudvalgets flertal og folketingets flertal have tænkt, hvis jeg i den tid, da det udvalg, som flertallet havde henstillet til mig at nedsætte om spørgsmålet om anerkendelse af funktionær-arbejdsløshedskasser, arbejdede, havde handlet, som om dette udvalg slet ikke eksisterede, og uden videre havde truffet afgørelse i foreliggende sager vedrørende anerkendelse af arbejdsløshedskasser inden for funktionærområdet? Ville man ikke med fuld ret have betragtet det som en tilside-sættelse af flertallets ønsker, og ville det nedsatte udvalg for øvrigt ikke også kunne spørge om, hvad dets undersøgelser og overvejelser egentlig betød, når sagerne blev afgjort af socialministeren på det grundlag, som loven nu indeholder, som var blevet kritiseret af væsentlige dele af folketinget, og hvis indhold netop måtte indgå som led i udvalgets overvejelser?

Man har haft så travlt med, navnlig i den konservative presse, at beskyldte mig for at have syltet sagen ved at undlade at træffe afgørelse i den og henvist dens behandling til udvalget. Jeg må ud fra det, jeg har sagt, helt afvise sådanne påstande. Danmarks aktive Handelsrejsende har været fuldt informeret om, hvorledes sagen ville blive behandlet. Ved en forhandling med repræsentanter for foreningen den 29. marts i år i socialministeriet, hvorunder repræsentan-

terne nærmere gjorde rede for baggrunden for foreningens beslutning om oprettelse af en arbejdsløshedskasse, blev foreningen af ministeriets departementschef, hr. Erik Dreyer, der er formand for det nedsatte udvalg, underrettet om, at anerkendelsessagen af ministeriet var henvist til behandling i udvalget, at foreningen kunne forvente en opfordring til at mødes med udvalget, og at udvalgets arbejde på daværende tidspunkt beroede på tilvejebringelse af forskellige oplysninger, som FTF — Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer — skulle fremskaffe.

De handelsrejsendes forenings repræsentanter gav ikke under forhandlingen med departementschefen udtryk for nogen utilfredshed med de oplysninger, de således fik. Imidlertid har foreningen senere klaget til folketingets ombudsmand over sagens behandling. Socialministeriet har til ombudsmanden afgivet en erklæring over sagen, og han har derefter udbedt sig nogle yderligere oplysninger, herunder en udtalelse fra arbejdsnævnet.

Arbejdsnævnet har i dag haft møde, og et flertal i nævnet har fremsat en udtalelse, som jeg først umiddelbart inden jeg gik op på talerstolen fik i hænde, og jeg beder om den højtærede formands tilladelse til at referere denne udtalelse:

Når et flertal af nævnets medlemmer, som det fremgår af nævnets skrivelse, havde ment, at sagens videre behandling i nævnet burde udsættes, til der forelå et resultat af de undersøgelser, der foretages af det fornævnte udvalg, og således ikke havde fundet, at der var fornødent grundlag for, at nævnet forinden tog stilling til sagen, har man ikke herved ment at være i uoverensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper.

Baggrunden for det nævnte standpunkt var den, at det nævnte af socialministeren på grundlag af forhandlingerne i folketinget nedsatte udvalg bl. a. havde til opgave at overveje spørgsmålet om anerkendelse af arbejdsløshedskasser på funktionærområdet. Da de handelsrejsende måtte anses for at høre under funktionærområdet, mente de pågældende medlemmer over for socialministeren at burde give udtryk for, at det efter deres opfattelse umiddelbart måtte anses for at være mindre rimeligt, at der,

[Socialministeren.]

mens overvejelser af det nævnte almindelige spørgsmål pågik i det omhandlede udvalg, fra nævnets side fremkom en egentlig indstilling i sagen. Man var i denne forbindelse opmærksom på, at personer fra den omhandlede kreds af beskæftigede ikke, indtil spørgsmålet om anerkendelse af en særskilt arbejdsløshedskasse for de handelsrejsende måtte foreligge, var afskåret fra at blive optaget i en anerkendt arbejdsløshedskasse. Kun et mindretal afveg fra denne udtalelse. Et medlem, det ærede medlem hr. Asger Jensen, ønskede at udtale, at arbejdsnævnet under hensyn til bestemmelsen i arbejdsløshedslovens § 7, stk. 1, 2. punktum, ikke har været berettiget til at udsætte sin stillingtagen til spørgsmålet om en anerkendelse af den omhandlede kasse, således at det konservative parti altså her har en undtagelsesstilling i udvalget. —

I anledning af at det bl. a. i dagspressen har været fremme, at Danmarks aktive Handelsrejsende som allerede nævnt har afslået at mødes med udvalget, fandt jeg det nødvendigt at udbede mig en udtalelse fra udvalget om, hvorvidt dette under disse forhold anser det for muligt under sine fortsatte overvejelser også at behandle spørgsmålet om de problemer, der rejser sig ved behandlingen af spørgsmålet om statsanerkendelse af Danmarks aktive Handelsrejsendes arbejdsløshedskasse. Herom har udvalget i skrivelse af 19. ds. efter forhandling i et samme dag afholdt udvalgsmøde udtalt — jeg beder om formandens tilslutning til at citere —:

„Da udvalgets opgave er at overveje spørgsmålet om adgang til statsanerkendelse af arbejdsløshedskasser på funktionærområdet (og andre spørgsmål vedrørende arbejdsløshedsforsikringen, som det måtte vise sig nødvendigt at optage til overvejelse i forbindelse hermed), og da den af Danmarks aktive Handelsrejsende Foreningen af 1901 oprettede arbejdsløshedskasse utvivlsomt skal virke inden for funktionærområdet, har udvalget, efter at sagen af ministeriet var henvist til udvalget, fundet det naturligt og nødvendigt at udbede sig en forhandling med repræsentanter for nævnte forening i lighed med, hvad udvalget har gjort i

andre, endnu ikke af ministeriet afgjorte sager, hvor en organisation inden for funktionærområdet har søgt statsanerkendelse af en arbejdsløshedskasse eller udtrykt interesse for en sådan.

I alle de andre tilfælde har den af udvalget ønskede forhandling fundet sted, men ikke med Danmarks aktive Handelsrejsende Foreningen af 1901, der i skrivelse af 14. september dette år, som af ministeren bemærket, har meddelt udvalget, at foreningen ikke ønsker at give møde, fordi den anser udvalget for ikke at have kompetence vedrørende ansøgninger indgivet i henhold til nugældende lov.

Foreningen har ganske vist senere i en skrivelse af 30. september d. å. meddelt udvalget, at „vi er i øvrigt når som helst villige til at bistå udvalget med besvarelse af de spørgsmål, der kan tjene det i dets udformning af en ny lovgivning“, men det er vel tvivlsomt, om dette tilsagn betyder, at udvalget vil kunne få lige så fylde oplysninger om medlemsbestand m. m., som man har fået af FTF og de andre organisationer inden for funktionærområdet med ansøgning om eller interesse i en selvstændig arbejdsløshedskasse.

Uanset dette har udvalget imidlertid i de fra arbejdsdirektoratet gennem ministeriet modtagne oplysninger om kassen formentlig så megen viden om denne, at det er muligt for udvalget at inddrage også spørgsmålet om denne statsanerkendelse under sine fortsatte overvejelser, for så vidt dette spørgsmål da ikke finder sin afgørelse på anden måde inden afslutningen af udvalgets arbejde.

Hvad dette sidste angår, regner udvalget med at kunne afslutte sit arbejde inden nytår.“

Jeg finder det naturligt i denne forbindelse at give nogle oplysninger om udvalget og dets arbejde. Meddelelsen om udvalgets nedsættelse blev udsendt den 16. juli 1959 af socialministeriet, der anmodede FTF, Fællesrådet for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark og Arbejdsløshedskassernes Samvirke om at udpege repræsentanter til udvalget.

Efter at repræsentanterne var blevet udpeget af de respektive organisationer, blev

[Socialministeren.]

meddelelse om udvalgets sammensætning udsendt den 27. august 1959, og den 15. september afholdt udvalget sit første møde. Det er oplyst for mig, at udvalget her vedtog at anmode FTF om at tilvejebringe oplysninger om det reelle behov for arbejdsløshedsforsikring, og ledighedsforhold m. v. inden for FTF. Disse oplysninger blev meddelt af FTFs repræsentanter i udvalget i en skrivelse af 15. marts 1960, altså efter et halvt års forløb.

De meddelte oplysninger blev behandlet i et møde 10 dage senere, og der blev herunder fremsat ønske om visse yderligere oplysninger fra FTF, der meddelte dem i en skrivelse af 4. juli 1960, altså godt og vel 3 måneder senere.

Udvalgets arbejde har således beroet i 8-9 måneder på oplysninger fra FTF. Jeg fremhæver ikke dette for hermed at rette nogen form for bebrejdelse mod FTF for at forsinke udvalgets arbejde; tværtimod er jeg klar over, at de medlemsundersøgelser, som FTF måtte foretage for at tilvejebringe oplysningerne, nødvendigvis måtte tage tid. Men jeg nævner det for at understrege, at der ikke kan rettes bebrejdelser mod udvalget for ikke at have fremmet arbejdet med fornøden hurtighed.

Udvalget har senere haft forhandlinger med de organisationer, der har andraget om anerkendelse af arbejdsløsheds-kasser eller på anden måde har fremsat ønske om arbejdsløshedsforsikring, og udvalget forventer som nævnt at kunne afslutte sit arbejde inden nytår.

Jeg kan til slut kun gentage, hvad jeg sagde under sagens første behandling her i tinget; det står i Folketingstidende for 1958-59 sp. 5065, hvor jeg udtalte:

„Problemstillingen er ikke den, at op-positionen ønsker arbejdsløsheds-kasser for funktionærer, vi andre ikke. Tværtimod ønsker også vi en sober og saglig løsning af problemet arbejdsløsheds-kasser for alle, som er interesseret deri.“

Når udvalgets redegørelse om et par måneder foreligger, vil den blive tilstillet offentligheden og straks tilsendt arbejds-nævnet til afgivelse af indstilling, den indstilling, som ifølge loven er den nødvendige forudsætning for, at den til enhver tid værende minister kan træffe en beslutning.

Ordføreren for forespørgerne (Ninn-Hansen): Den højtærede minister har givet en meget indgående redegørelse som svar på vor forespørgsel. Når redegørelsen blev så indgående, skyldtes det måske, at den højtærede socialminister kom ind på en række spørgsmål, der ikke berører denne sag. Vi har anmodet den højtærede socialminister om at besvare vort spørgsmål om, hvorvidt han vil anerkende de handelsrejsendes arbejdsløsheds-kasse. Vi har ikke anmodet om at få genoptaget en drøftelse som den, der fandt sted for halvandet år siden, da vi fremsatte vort forslag om udvidet adgang for funktionærerne til at oprette arbejdsløsheds-kasser. Derfor skal jeg også lade alt det ligge, som den højtærede socialminister kom ind på i forbindelse med udvalgets arbejde. Jeg tror overhovedet ikke, at jeg nævnedes det udvalg, da jeg begrundede vor forespørgsel til den højtærede socialminister.

At det konservative folkeparti og venstre har en interesse i og har arbejdet på, at funktionærerne får en udvidet adgang til at oprette arbejdsløsheds-kasser, ved alle, men det er jo ikke det, denne sag drejer sig om. Det drejer sig om, hvorvidt den højtærede minister opfylder den gældende lov, således som det er hans pligt som minister, om den højtærede socialminister er berettiget til endnu ikke at have svaret på anmodningen om anerkendelse, om den højtærede socialminister er berettiget til ikke at anerkende den nævnte arbejdsløsheds-kasse.

Når den højtærede minister fremhævede, at Danmarks aktive Handelsrejsende har nægtet at møde i det pågældende udvalg, er der dertil at sige, at de handelsrejsende, som det også blev nævnt, har meddelt, at de gerne ville give møde over for udvalget med hensyn til det, udvalgets opgave drejede sig om, nemlig at undersøge muligheden for, at funktionærerne kan få bedre muligheder for at oprette arbejdsløsheds-kasser, men de handelsrejsende mener ikke, at de skal møde i dette udvalg, når det drejer sig om den af dem indsendte konkrete ansøgning. Hvor står i loven om arbejdsløsheds-kasser det pågældende udvalg nævnt? Ingen steder. Dets eksistens kendes ikke i lovgivningen. De handelsrejsende har i medfør af lovens bestemmelser og med anvendelse af det, loven foreskriver, ansøgt om oprettelse af en arbejdsløsheds-kasse. De er villige til,

[Ninn-Hansen.]

som de har meddelt, at møde de steder og give svar de steder, som loven foreskriver, men at de skal give møde i et udvalg om en sag, der slet ikke vedrører dette udvalgs opgaver, at forlange, at de skal give møde, når de er gået frem efter loven, forstår jeg ikke.

Jeg synes, den højtærede socialminister glemte at besvare mit spørgsmål, og jeg synes endda, det var et ganske konkret spørgsmål, jeg stillede, nemlig om den højtærede minister er af den opfattelse, at han kun har ret til at nægte en anerkendelse, såfremt arbejdsnævnet indstiller afslag. Jeg synes, at vi skal have et helt klart svar fra den højtærede minister, for det fremgik jo af den redegørelse, den højtærede minister fremkom med, at det er ministeren, der har bestemt, hvad der skal ske i denne sag. Den højtærede minister kan ikke henskyde afgørelsen til nogle andre, hverken til et udvalg eller til arbejdsnævnet. Arbejdsnævnet har indgivet en indstilling omkring 1. februar. Denne indstilling indeholdt intet om, at man skulle nægte en anerkendelse. Den højtærede minister har alligevel ikke godkendt arbejdsløsheds-kassen. Jeg mener ikke, at den højtærede minister har fulgt lovens fremgangsmåde, således som det er den højtærede ministers pligt at gøre.

Hvad angår behandlingen af sagen, ser jeg heller ingen grund til at komme ind på den, for den højtærede minister har jo nævnt, at de handelsrejsendes organisation har indsendt en klage til ombudsmanden, og det bliver så ombudsmandens opgave at behandle dette spørgsmål. Men når den højtærede minister siger, at man har været parat til at drøfte sagen med de handelsrejsende og har givet dem besked, så burde den højtærede minister dog have oplyst, at da han, så vidt jeg forstod, i begyndelsen af februar måned sendte sagen til det pågældende udvalg i stedet for at afgøre den, således som loven foreskriver, så gav ministeren ingen meddelelse herom til ansøgerne. Den højtærede minister eller departementschefen gav meddelelsen den 29. marts, altså mere end en måned efter, og vel at mærke i et møde, der blev til ikke på ministerens initiativ, men på de handelsrejsendes initiativ. Hvis man synes, at det

er en rimelig fremgangsmåde over for dem, der fremsætter en ansøgning, så har man i hvert tilfælde en opfattelse af administration, der er den modsatte af den, jeg har. Selv om et udvalg behandler spørgsmålet om, hvad der skal ske med hensyn til arbejdsløsheds-kasserne i fremtiden, må det dog være således, skulle man tro, at loven skal overholdes.

Jeg går ud fra, at det ærede medlem hr. Baunsgaard tager ordet senere under denne debat, og derfor vil jeg gerne allerede nu stille et spørgsmål til det ærede medlem hr. Baunsgaard, hvis stilling jeg endnu ikke kender; det var jo, så vidt jeg ved, på det ærede medlem hr. Baunsgaards initiativ, at det udvalg, som den højtærede minister omtalte, blev nedsat.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard mente, at man på den måde kunne komme frem med den sag, vi havde foreslået løst ved vort lovforslag, som det ærede medlem var med til at stemme ned. Det ærede medlem talte om, at man sikkert kunne få en hurtig afgørelse, og sagde vist endda, at vi kunne jo rykke for svaret. Jeg har ikke hørt noget om, at det ærede medlem har rykket for noget svar om en hurtig afgørelse, og nu er der altså foreløbig gået 1½ år, mere end 1½ år, siden man traf beslutning om, at sagen skulle behandles i dette udvalg og ikke afgøres på den måde, vi foreslog, ved en ændring af loven. Jeg har dog hidtil forstået på det ærede medlem, at når han ønskede dette udvalg nedsat, så var det meningen, at man her udelukkende skulle undersøge mulighederne for en udvidelse af adgangen til anerkendelse af arbejdsløsheds-kasser for funktionærer, men at det ikke var det ærede medlems mening, at dette udvalg også skulle have mulighed for at begrænse funktionærernes i øjeblikket meget begrænsede mulighed for at opnå anerkendelse af en arbejdsløsheds-kasse. Jeg har i hvert tilfælde ikke kunnet forstå den debat, vi dengang havde, anderledes, end at der var tale om en udvidet mulighed, og jeg vil gerne spørge, om man kan pege på, at noget sådant har været omtalt i den debat, vi havde.

Nu ser det ærede medlem jo resultatet af sit arbejde og sit udvalg; dette udvalg er blevet en hindring for at opfylde de handelsrejsendes anmodning om anerken-

[Ninn-Hansen.]

delse af en arbejdsløshedskasse. Hvis den højtærede minister ikke havde haft dette udvalg at henvise til, hvis medlemmerne af arbejdsnævnet ikke havde haft det, havde man kun kunnet gøre én ting, nemlig at anerkende de handelsrejsendes arbejdsløshedskasse; det ville være sket for længst. Det ærede medlem har altså ved sit initiativ medvirket til at hindre en gruppe af funktionærer i at få deres arbejdsløshedskasse. Derfor håber jeg også, at det ærede medlem i dag vil medvirke til, at vi kan få gennemført en anerkendelse af de handelsrejsendes arbejdsløshedskasse, således som loven foreskriver det.

Inden det ærede medlem hr. Hans Rasmussen får ordet, vil jeg gerne minde det ærede medlem om en udtalelse, han fremkom med ved anden behandling af det lovforslag, det konservative folkeparti og venstre fremsatte i foråret 1959. Det ærede medlem sagde her — det er Folketingstidende 1958-59 sp. 5072—:

„Vi så i udvalget, hvilke anmodninger der kom, og jeg tror, at den organisation, der kan være tale om i henhold til loven, er Børneforsorgens Personaleorganisationer, og dette har vi udtalt vor villighed over for. Det er endvidere et spørgsmål, om Danmarks aktive Handelsrejsende Foreningen af 1901 og Forsvarets civile Tjenestemands- og Funktionærorganisationer kan klare en arbejdsløshedskasse. Men det er klart, at vi vil vise velvilje heroverfor, hvis der måtte være en trang hertil, men den bør i hvert fald være til stede.“

Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen har nu set, at der er trang hertil. Det ærede medlem kender loven lige så godt eller bedre, end jeg gør. Jeg håber også, at det ærede medlem nu vil leve op til det, han dengang sagde, og være med til at anbefale en godkendelse af de handelsrejsendes arbejdsløshedskasse.

Hans Rasmussen: Efter de oplysninger, som jeg har indhentet i denne sag, der har givet anledning til denne forespørgsel fra venstre og det konservative folkeparti, kan jeg ikke se, at der er anvendt nogen forkert fremgangsmåde. Men det ligger vel altid sådan, at enhver sag skal modnes, inden

den kan løses, og det gælder selvfølgelig også denne sag. Det, der vel i grunden kan forbavse, er den enestående energi, som venstre og det konservative folkeparti udfolder, når det drejer sig om anerkendelse af arbejdsløshedskasser, i dette tilfælde altså den, som Danmarks aktive Handelsrejsende Foreningen af 1901 ønsker at oprette.

Jeg synes ikke, at man, som det ærede medlem hr. Ninn-Hansen gjorde, kan rive sagen ud af sin sammenhæng og forsøge at fremstille den sådan, at det, det drejer sig om, er blot at få et svar på, hvorvidt de handelsrejsende er i stand til at få en arbejdsløshedskasse eller ikke. For det hænger efter min opfattelse sammen med, at venstre og det konservative folkeparti fremsatte et lovforslag om ændring i arbejdsløshedslovens § 7, stk. 1, 2. punktum, om socialministerens beføjelse med hensyn til nye arbejdsløshedskasser, og socialministeren har jo allerede påpeget, at dette lovforslag blev forkastet ved tredje behandling i folkettingen den 3. juni 1959. Jeg tror, at den ærede ordfører for forespørgerne glemmer, at det under udvalgsbehandlingen fra flertallets side henstilledes meget stærkt til socialministeren at nedsætte et snævert udvalg til at overveje det rejste spørgsmål om adgangen til at oprette statsanerkendte arbejdsløshedskasser på funktionærområdet. Mig bekendt tilhører de handelsrejsende nu engang funktionærområdet og må selvfølgelig dermed være draget ind i de undersøgelser, som skal finde sted i det udvalg, der blev fremsat ønske om.

Selve udvalgets sammensætning kan man sikkert ikke have noget at udsætte på. Der sidder repræsentanter i rigt mål for funktionærerne: Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer, Fællesrådet for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionæreforeninger, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark. Desuden er Arbejdsløshedskassernes Samvirke repræsenteret, og arbejdsdirektøren er medlem, og som formand for udvalget sidder departementschef Erik Dreyer.

Bortset fra oppositionens principielle synspunkter, hvorefter Danmarks aktive Handelsrejsende opfylder den nuværende lovs betingelser for anerkendelse af en arbejdsløshedskasse, så bør det dog understreges, at nedsættelsen af det nye udvalg jo var en

[Hans Rasmussen.]

følge af oppositionens forslag om ændringer i arbejdsløshedsloven. Når det så drejer sig om statsanerkendelse af en arbejdsløsheds-kasse for funktionærer eller handelsrejsende, må sagen efter min formening — og efter den behandling, som den fik i folketinget, selv med henvisning til de bemærkninger, som jeg har gjort om børneforsorgen, de handelsrejsende og forsvarrets foreninger — bero, indtil den kan blive behandlet i det af folketinget ønskede og senere nedsatte udvalg.

For så vidt der havde været en særlig trang til at oprette en arbejdsløsheds-kasse på funktionærområdet, kunne det vel for længst være sket af Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer — man kunne jo have taget et skridt, man kunne have samlet sig om det.

Hver gang der er tegn til en drøftelse i folketinget, så rejser man samtidig inden for Fællesrådet spørgsmålet om arbejdsløsheds-kasser; det har man også gjort denne gang, nemlig i fagbladet for oktober, hvor man er inde på en koordinerende tankegang, idet man overvejer at samle de funktionærer, der har risiko for ledighed, i en fælles arbejdsløsheds-kasse under Fællesrådet. Det har jeg i og for sig heller ikke noget imod; det er jo rigtigt, at alle er lige for loven. Og også funktionærerne skal have mulighed for at få deres arbejdsløsheds-kasse, for så vidt de har trang til en sådan. Jeg tror nu alligevel, det er en sag, der skulle undersøges lidt nøjere, for hvis det nu viser sig, at det i særlig grad er firmaorganisationerne under Fællesrådet eller mange andre ubestemte sammenslutninger af funktionærer, der skulle træde ind i en sådan kasse, er det dog et spørgsmål, om en sådan kasse ikke — som det har været god latin navnlig for oppositionspartierne — skulle bevise sin duellighed, forinden man straks styrkede til og gav statsanerkendelse. Næsten inden arbejdsløsheds-kassen var blevet dannet, skulle statsanerkendelsen altså være en kendsgerning. Det er vistnok en

fremgangsmåde, der er ganske ualmindelig, selv om jeg godt ved, at der har blæst en lidt anden vind fra oppositionspartierne med hensyn til overbud på den sociale lovgivnings område i de seneste dage. Det synes, som om oppositionens tålmodighed er på bristepunktet, når det nu drejer sig om en arbejdsløsheds-kasse til personer, som — det synes jeg i høj grad skinner igennem — oppositionen mener den har en politisk interesse i at beskytte. Mon ikke det er dér, det hele samler sig? Jeg synes, det ville være ganske rimeligt, om det nedsatte udvalg fik lejlighed til at komme med sin indstilling og i forbindelse hermed nøje undersøge, om det er hensigten at danne nye arbejdsløsheds-kasser, hvor der i forvejen findes kasser, som dækker de pågældendes interesser.

Resultatet af de undersøgelser, jeg har foretaget, stemmer ganske overens med det, der er fremført over for folketinget af den højtærede socialminister: inden for Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløsheds-kasse har man ca. 1 700 handelsrejsende repræsenteret, og hvis der var så stærk en trang til at få understøttelse, hvis man ikke kunne klare sig en periode igennem, kunne man måske have fået tilslutning til denne kasse, uden at man dog forbundsmæssigt havde forpligtet sig. Der kunne vel nok være forsøgt en løsning, hvis det viste sig, at de var ledige og ikke kunne få understøttelse.

Det er oplyst, at Danmarks aktive Handelsrejsende har et medlemsantal på 7 000, men så vidt jeg har kunnet få opklaret, har man kun kunnet få 229 medlemmer ind i en arbejdsløsheds-kasse eller en begyndende forening, som efterhånden skulle blive en arbejdsløsheds-kasse. Der synes jo ikke at være overvældende trang til oprettelse af en arbejdsløsheds-kasse, når man sammenholder de to tal.

Det er rigtigt, at jeg personlig har været venligt stemt over for, at man gav de handelsrejsende en arbejdsløsheds-kasse, selv om jeg principielt finder, at man burde være

[Hans Rasmussen.]

gået den modsatte vej, og her har jeg da i hvert fald været på linje med repræsentanter for det konservative folkeparti, i særlig grad med den højtærede formand for det konservative folkeparti. I stedet for at bibeholde 66-67 kasser burde man måske rationalisere; det var måske hensigtsmæssigt, om man forenklede, så lønmodtagere, der stod i arbejdsløsheds-kasser inden for beslægtede områder, kunne komme til at stå inden for den samme arbejdsløsheds-kasse. Det er en tankegang, der i høj grad har gjort sig gældende hos repræsentanter for det konservative folkeparti, men den tankegang er der nu altså blevet bragt nogen forvirring i. Jeg ved ikke, om det er efter samarbejdet med venstre, men det må i hvert fald beklages, for jeg synes, at der her var en vej frem, som faktisk ville have været bedre.

Af sagens forløb fremgår også, at Danmarks aktive Handelsrejsende har klaget til ombudsmanden over langsommelighed i socialministeriet, og hvis en forening mener, at den ikke bliver godt eller rimeligt behandlet, har den naturligvis lov til at rette klager, også til ombudsmanden. Hvorvidt ombudsmanden er i stand til at klare spørgsmålet her, ved jeg ikke; jeg tror det næsten ikke, når det drejer sig om at få en arbejdsløsheds-kasse statsanerkendt.

Efter den oplysning, som den højtærede socialminister fremkom med, har Danmarks aktive Handelsrejsende afslået at give møde i det af folketings nedsatte udvalg ud fra den opfattelse, at udvalget skulle mangle kompetence vedrørende deres andragende om statsanerkendelse. Det forekommer mig at være en mærkelig adfærd fra de handelsrejsendes side. Det viser sig da også, at da foreningen var kommet i tanker om det ubesindige i ikke at give møde i udvalget og få klåret de spørgsmål, som måtte klares over for udvalget, rettede man henvendelse til udvalget, og som den højtærede socialminister har oplyst over for tinget, er man parat til at besvare eventuelle spørgsmål — jeg har forstået, at det efter foreningens mening skulle være spørgsmål, som tangerer ændringer i arbejdsløshedsloven. Hvis oppositionen går med sådanne tanker, er det dog forfæjlet, for det udvalg, som folketingset ønskede nedsat, skal jo ikke beskæf-

tige sig med ændringer i arbejdsløshedsloven, for så havde udvalget ikke fået den sammensætning, det har; det skal beskæftige sig med spørgsmålet om oprettelse af arbejdsløsheds-kasser på funktionærområdet, og de handelsrejsende har som enhver anden forening, der søger statens hjælp, simpelt hen en pligt til at komme til det udvalg eller de instanser, som staten har i arbejde om sagen, og give oplysninger om de ting, de ønsker fremmet.

Derfor forstår jeg heller ikke den fremgangsmåde, som her er brugt. Jeg synes, det ligger ganske åbenlyst — i hvert fald har jeg den opfattelse — at oppositionspartierne eller i hvert fald nogle af deres repræsentanter har optrådt som konsulenter; jeg kan ikke komme bort fra, at den ærede ordfører hr. Ninn-Hansen — og det gælder vel også en anden landsretssagfører, inden for venstrepartiet — i høj grad har udfoldet energi her, måske en større energi, end der ellers skulle have været udfoldet, og når man så ser hen til en vis forsømmelighed på andre områder, er det måske mindre godt, at energien er udfoldet her.

Jeg synes, det er en mærkelig indstilling, der efterhånden har gjort sig gældende hos oppositionspartierne, og jeg forstår ikke, at det politiske spil skal drives så vidt, at man trænger ansvarligheden i baggrunden. Førhen har det jo i hvert fald været i god overensstemmelse med ansvarligheden, at skulle staten træde hjælpende til, så måtte den part, som havde hjælpen behov, også vise sin anerkendelse heraf. Det synes man jo nu inden for oppositionspartierne at se stort på, hvis man blot kan høste politiske resultater. Der har dog tidligere, husker jeg, ofte foreligget andragender og været behandlet sager her i tinget, hvor navnlig venstre og det konservative folkeparti straks løftede pegefingeren, når det drejede sig om forøgede tilskud fra det offentlige.

Uanset hvad der nu er passeret i sagen, vil den sundeste udvikling sikkert være den, at folketingset lige ud siger til Danmarks aktive Handelsrejsende, at ønsker de at oprette en arbejdsløsheds-kasse, står det dem frit for, og for så vidt der er trang til en sådan arbejdsløsheds-kasse og den har virket et eller andet tidsrum, kan Danmarks aktive Handelsrejsende senere søge statsanerkendelse, og så tror jeg ikke,

[Hans Rasmussen.]

nogen vil modsætte sig en sådan anerkendelse. Det er vistnok den rækkefølge, der vil vise sig at være holdbar, og det er i hvert fald den rækkefølge og den fremgangsmåde, der har været fulgt af fagbevægelsens organisationer.

Når det har drejet sig om en af disse, har man ikke i tide og utide stillet spørgsmål og forespørgsler og også sløset lidt med folketingets tid, som man gør i øjeblikket. Jeg kunne lide at spørge: hvor var venstre og det konservative folkeparti, da Dansk Kommunalarbejderforbund, der også er en funktionærsammenslutning, i sin tid gang på gang rettede anmodning om statsanerkendelse? Dansk Kommunalarbejderforbund oprettede ved egen hjælp i 1921 en arbejdsløshedskasse, som man selv administrerede, og hvori man selv klarede kontingentspørgsmålet; man klarede understøttelses-spørgsmålene uden nogen som helst hjælp fra statens side. Først i 1957 opnåede Dansk Kommunalarbejderforbund statsanerkendelse. Så vidt jeg har fået oplyst af dette forbund, har det ikke følt, at det har haft oppositionens hjerte, men det var selvfølgelig også medlem af Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund. Som reglerne for tilskud til arbejdsløshedskasser er indrettet, ligger jo statsanerkendelsens værdi i, at man kan få et rimeligt tilskud i forhold til den udbetalte understøttelse, medens tilskuddet til de enkelte medlemmer i kassen ikke er det, der vejer til med hensyn til statstilskuddet. I stedet for at begynde i den omvendte orden tror jeg nok, det ville være sund tankegang også for oppositionspartierne at sige, at det vil være rimeligt, om Danmarks aktive Handelsrejsende starter deres arbejdsløshedskasse med det antal medlemmer, som de nu er i stand til at skrabe sammen, og straks begyndte deres virksomhed. For loven er jo formuleret sådan, at selv om kassen opnår statsanerkendelse, vil dens medlemmer først få understøttelse med dertil hørende statstilskud ét år efter, så der ville jo ikke være noget forgjort i bare at gå i gang.

Jeg kan således ikke se, at forespørgslen er saglig underbygget; efter min opfattelse er den udelukkende politisk bestemt. Jeg skal i øvrigt hverken for mit eget eller for mit partis vedkommende tage stilling til,

om man skal give anerkendelse til Danmarks aktive Handelsrejsende eller man ikke skal gøre det, for jeg synes nu engang, det er et spørgsmål, som må færdigbehandles i forbindelse med spørgsmålet om arbejdsløshedskasser inden for funktionærstanden. Hvis det så viser sig, når man er færdig i udvalget og færdig i arbejdsnævnet, at de handelsrejsende opfylder de betingelser, der findes i loven, og den højtærede socialminister derefter skulle gå deres interesser for nær, så kunne der være nogen mening i, at sagen igen dukkede op i folketinget, og at man da traf beslutning om, at der skulle gives deres kasse statsanerkendelse. Jeg tror, det er en postgang for tidligt; jeg tror, vi skal afvente udvalgets indstilling og derefter lade arbejdsnævnet træffe afgørelse.

Henry Christensen: Det forekommer mig næsten nødvendigt at gøre opmærksom på, at det, der i øjeblikket er til debat, er en konkret forespørgsel til socialministeren om, hvorvidt han agter at anerkende den af Danmarks aktive Handelsrejsende oprettede arbejdsløshedskasse. Jeg synes, at de bemærkninger, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen gjorde, og også mange af de betragtninger, den højtærede socialminister fremsatte, i langt højere grad drejede sig om andre spørgsmål, der nok vedrørte arbejdsløshedskasseproblemet, men ikke i særlig grad vedrørte den forespørgsel, der er stillet.

Vi kunne naturligvis her meget vel føre en principiel debat på ny om arbejdsløshedskasserne, og herom vil jeg da bare sige til det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, at jeg ved ikke, hvorfra det ærede medlem har den opfattelse, at der f. eks. i venstre ikke skulle være betydelig interesse for at få gennemført en rationalisering af hele arbejdsløshedskasseordningen her i Danmark. Det ville efter mit skøn forudsætte, at vi måtte prøve at dreje udviklingen derhen, at det ikke så meget drejede sig om at opretholde eller yderligere udbygge kassernes intime forbindelse til fagforeningerne og derigennem til socialdemokratiet, men nok så meget kom til at dreje sig om at skabe en udvikling inden for arbejdsløshedskasserne, hvorved man måske sprængte lidt af disse bånd og til gengæld

[Henry Christensen.]

opbyggede en fælles indbyrdes solidaritet inden for selve arbejdsløshedskasseområdet. Det er et principielt synspunkt, som mit parti særlig vil støtte, men det er formentlig ikke i særlig grad det, der er til debat nu.

Det er også rigtigt, at vi har været med til at fremsætte et forslag om, så længe vi i det væsentlige opretholder den nuværende tilstand med de mange arbejdsløshedskasser, også at skabe en mere liberal adgang for de arbejdsløshedskasser, der ikke i særlig grad er knyttet til fagforbund inden for LO, således at også de fik en rimelig mulighed for at udbygge et arbejdsløshedskassensystem.

Det, som er til debat, er imidlertid en konkret forespørgsel til socialministeren om, hvordan den højtærede socialminister under den bestående retstilstand, den lovgivning, der i øjeblikket er gældende, administrerer bestemmelserne med hensyn til en konkret sag. Man har spurgt socialministeren, hvorvidt han vil anerkende den af de handelsrejsende oprettede arbejdsløshedskasse. Det har socialministeren ikke givet noget svar på i dag. Socialministeren har fortalt en hel masse om, hvordan sagen er blevet ført fra det ene sted til det andet. Jeg vil gerne knytte et par bemærkninger hertil, idet jeg ikke i øvrigt skal gå ind på enkeltheder, men for så vidt angår sagens gang henviser til det ærede medlem hr. Ninn-Hansens redegørelse.

Såvel den højtærede socialminister som det ærede medlem hr. Hans Rasmussen henviser til det rimelige i, at sagen nu er til overvejelse i det udvalg, der på et folketingsflertals foranledning blev nedsat for et års tid siden med henblik på overvejelse af spørgsmålet om en løsning af arbejdsløshedskasseproblemer inden for funktionærområdet i almindelighed. Den opfordring, som flertallet dengang fremsatte til det høje ting, kan imidlertid på ingen måde indføre nogen ny form for retstilstand her i Danmark. Der eksisterer en lov om arbejdsløshedskasser; den indeholder en række bestemmelser, herunder også den bestemmelse, at socialministeren skal spørge arbejdsnævnet. Den indeholder ikke nogen som helst bestemmelse om, at socialministeren pludselig også skal give

sig til at spørge et udvalg, der er nedsat uden lovhjæmmel, et udvalg, hvis eksistens overhovedet ikke findes i arbejdsløshedskasseloven. Socialministeren har alene til opgave at administrere den lov, der er vedtaget her i folketinget. Det skete er efter min opfattelse et forsøg på at skabe lovgivning ad anden vej end den, forfatningen anviser.

For så vidt angår tilrettelæggelse af en udvikling i øvrigt på funktionærområdet for fremtiden kan man vel drøfte og overveje disse ting, og jeg håber da, når man ikke har kunnet gå de veje, vi har anbefalet til foreløbig løsning af problemerne — det kan være, at der bliver mulighed herfor efter den 15. november — at vi så i hvert fald kan kommet et stykke vej på grundlag af det nedsatte udvalgs arbejde. Det har bare ikke noget med den sag at gøre, der her er til drøftelse. Det, det drejer sig om, er, hvorvidt en arbejdsløshedskasse, der er oprettet, og som opfylder de betingelser, loven om arbejdsløshedskasser stiller, kan få den fornødne anerkendelse. Fremgangsmåden for socialministeren er, at han kan spørge arbejdsnævnet. Arbejdsnævnet kan, hvis det vil, udtale sig herom; og hvis det ikke har givet en klar udtalelse, kan socialministeren rette fornyet henvendelse til arbejdsnævnet for at få spørgsmålet klaret.

Her er kun tale om omsvøb, og den højtærede socialminister løber jo en betydelig risiko, hvad i øvrigt også hans egne udtalelser underbyggede, for at blive sat under mistanke for længst muligt at ville søge at beskytte det til socialdemokratiet bidragydende H. og K.s monopolrettigheder også for så vidt angår de handelsrejsende.

Jeg vil håbe, at den højtærede minister er i stand til at afsværge sig denne mistanke, men det forudsætter, at den højtærede minister giver et anderledes klart svar på den stillede forespørgsel end det, der hidtil har lydt i dag.

Baunsgaard: For rigtigt at kunne bedømme baggrunden for den forespørgselsdebat, der er rejst af de to oppositionspartier i dag, er det nok klogt allerførst at erindre sig, hvor længe der er til valgdatoen. Derefter var det måske på sin plads, da man nu har fundet anledning til at rejse denne

[Bauusgaard.]

forespørgselsdebat, lige at minde lidt om principperne for arbejdsløshedskasser. Det er rigtigt, at det første princip går ud på, at der skal gives mulighed for at forsikre sig imod arbejdsløshed; men det er lige så rigtigt, at man i denne bestræbelse for at forsikre sig bør fastholde et solidaritetsprincip gående ud på, at man ikke skal udskille sig i for mange små grupper, men netop skal søge at sikre sig på bred basis, således at arbejdsløhedsforsikringen ikke bliver for uoverkommelig dyr for enkelte grupper.

Hvad den konkrete sag angår, ansøgningen fra Danmarks aktive Handelsrejsende om anerkendelse af deres arbejdsløshedskasse, har jeg forståelse for, at også denne gruppe ønsker at forsikre sig. På den anden side havde det forekommet mig rimeligt, om man, hvis man havde erindret sig solidaritetsprincippet, da havde søgt kontakt med det udvalg, som er nedsat for at undersøge behovet og mulighederne for dannelse af arbejdsløshedskasser på funktionærområdet uden for H. og K., at man havde søgt og ikke afvist en kontakt med de andre funktionærorganisationer. Endelig havde det måske også været klogt, om de handelsrejsende, sådan som andre arbejdsløshedskasser før har gjort det, havde ladet deres arbejdsløshedskasse starte sin virksomhed, inden man henvendte sig om statsstøtte. Det havde i og for sig også været naturligt, om det ærede medlem hr. Ninn-Hansen havde givet de handelsrejsende det råd ud fra den almindelige konservative opfattelse af statens indblanding i private forhold.

Solidaritetsprincippet — ja, jeg har forstået det sådan, at der har været bred politisk enighed om, at vi egentlig har for mange arbejdsløshedskasser her i landet, og at der derved bliver for mange små arbejdsløshedskasser. Men hvorfor kan man så ikke være enig om nu at arbejde for den principielle linje, at man overalt i arbejdsløhedsforsikringen skal lade solidaritetsprincippet slå igennem? Hvorfor har f. eks. det ærede medlem hr. Poul Sørensen, som vel stærkere end nogen anden har gjort sig til talsmand for denne indstilling, ikke givet sin partifælle, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen det råd at

videregive til de handelsrejsende, at de gennem samarbejde og føling med de andre funktionærorganisationer skulle tage netop solidaritetsprincippet med?

Jeg er enig i — og jeg har før givet udtryk for det i det høje ting — at der sikkert bør gives mulighed for dannelse af en arbejdsløshedskasse for funktionærområdet uden for H. og K., men det vil ganske specielt sige en funktionærkasse omfattende alle funktionær områder uden for H. og K. Jeg læste for nylig en resolution fra Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationers landsmøde, en resolution, hvori man gav sine medlemmer af det nedsatte udvalg den opgave at arbejde for og give tilsagn om, at FTF ville oprette en arbejdsløshedskasse dækkende sine organisationer. FTF er ikke uvidende om, at opretter man en sådan arbejdsløshedskasse, så kan man ikke gøre medlemskab af en af FTFs organisationer til en betingelse for at blive optaget i arbejdsløshedskassen. Jeg tror, FTF har tænkt på dette, da man erklærede sig villig til at gøre forsøget.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen siger her: ja men man kan da ikke forlange, at de handelsrejsende skal henvende sig til et udvalg, som i henhold til gældende lovgivning ikke er relevant i denne sag, et udvalg, som ikke omtales nogen steder i den gældende lovgivning. Nej, det kan det ærede medlem have ret i, men er der nogen, der har forlangt det? Det tror jeg ikke. Man har jo givet de handelsrejsende det råd at søge kontakt med de andre funktionærorganisationer, og jeg ved, at der er andre funktionærorganisationer, der har anmodet Danmarks aktive Handelsrejsende om at medvirke til en undersøgelse af de rejste problemer. Hvis nu de handelsrejsende med denne aktion først og fremmest ville have sikret sig, at der blev skabt mulighed for dannelse af en arbejdsløshedskasse for de handelsrejsende, mon da ikke enhver — også ethvert medlem af de handelsrejsendes organisation — ville have fundet det naturligt, at man havde søgt en sådan kontakt med de andre?

De ærede medlemmer hr. Ninn-Hansen og hr. Henry Christensen retter bebrejdelse mod den højtærede socialminister og mod arbejdsnævnet, idet de hævder, at man

[Bausgaard.]

ikke fra nævnets side kan henvises en sag til et udvalg, som ikke er hjemlet i den gældende lovgivning. Men det er jo en juridisk formalitet, for det kan da ikke være de ærede medlemmers mening, at et arbejdsnævn, der er nedsat i henhold til gældende lov, ikke skulle kunne søge rådgivning hos udvalget, inden det træffer sin beslutning. Jeg tror, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen skulle have haft knap så travlt med at give de handelsrejsende undervisning i juridisk-politisk pindehuggeri. Jeg tror, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen mere skulle have interesseret sig for det saglige indhold i spørgsmålet.

Jeg ved ikke, om man vil tage imod det, men hvis jeg skulle give de aktive handelsrejsende et råd, så skulle det være det, at de alligevel på trods af det ærede medlem hr. Ninn-Hansens juridiske og valgtaktiske råd burde søge kontakt med de andre funktionærorganisationer, der er repræsenteret i udvalget. Man kan endelig også starte sin arbejdsløshedskasse nu, for så, når udvalget bliver færdigt, at få klarhed over, om der er mulighed for tilslutning til en eventuel stor funktionærkasse omfattende hele området uden for H. og K., eller om de handelsrejsendes nuværende opfattelse fortsat vil være gældende, nemlig at de ønsker deres egen kasse.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen spurgte mig, om jeg ikke synes, det har taget lang tid. Åh jo, halvandet år er jo lang tid, men på den anden side tror jeg, at hvis man virkelig prøver at bedømme, hvad man på dette område er ved at begive sig ind i, kan man ikke sige, at det er urimelig lang tid, når udvalget dog skal have mulighed for at tage endelig stilling til problemerne på et område, der er så stort og så indviklet som dette. Efter de oplysninger, jeg har fået, er der i øvrigt mulighed for, at udvalget i løbet af forholdsvis kort tid bliver færdigt med sit arbejde, formentlig — og forhåbentlig — i løbet af dette år.

Skulle jeg endelig give Danmarks aktive Handelsrejsende et råd mere — og man kan tage imod det eller lade være — skal det være, at de ikke i fremtiden konsulterer det ærede medlem hr. Ninn-Hansen. Hans vejledning er mere af politisk end af saglig art og derfor også mere af politisk værdi for

ham selv end af saglig værdi for de funktionærer, der ønsker at sikre sig på dette område.

Niels Andersen: Det er vigtigt at slå fast, at der her i landet er organisationsfrihed, og at der også er frihed for de aktive handelsrejsende til at danne deres egen arbejdsløshedskasse. Der er derfor ikke tale om, at der eksisterer et monopol her, hvilket det ærede medlem hr. Henry Christensen jo gav udtryk for. Men jeg synes også, det er vigtigt at få skabt klarhed over, at det, man ønsker med anerkendelsen af disse kasser, er at få dem understøttet med statspenge. De handelsrejsende ønsker at få tilsagn om statspenge til en forening, der omfatter 229 medlemmer, og som endnu ikke er trådt i funktion. Det er det reelle i sagen.

Hvis jeg ellers husker rigtigt, fremførte man, da vi for halvandet år siden drøftede disse spørgsmål, fra venstres og konservativ side den tanke, at man som betingelse for dannelsen af en sådan arbejdsløshedskasse skulle kræve, at den havde et grundlag på mindst 500 medlemmer. Når man tænker på det, må man nok have lov til at spørge: hvad er det egentlig, der får venstre og de konservative til at komme i affekt, når det som her drejer sig om 229 medlemmer? Dette er i hvert fald ikke i overensstemmelse med de tanker, venstre og de konservative førte frem for halvandet år siden. Jeg er helt enig med det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, når han siger, at det i høj grad må være politisk betonet. Det kan i hvert fald ikke være sagligt betonet, når man for så kort tid siden gik ind for, at der dog mindst skulle være 500 medlemmer.

Vedrørende det spørgsmål, der her er til behandling, vil jeg gerne sige, at retsforbundet for halvandet år siden gav tilslutning til nedsættelse af et udvalg, der skulle undersøge spørgsmålet, og dette udvalg har specielt beskæftiget sig med at undersøge behovet for oprettelse af arbejdsløshedskasser inden for handels- og kontor-faget, og for dette udvalg har afsluttet sit arbejde, kan jeg ikke se der er nogen som helst rimelighed i, at man forcerer denne sag frem, navnlig ikke når man ikke ved, om der er trang dertil. Man må efter min

[Niels Andersen.]

opfattelse følge den gode gamle regel: først oprette kassen, og når den så har vist sin levedygtighed, kan man med berettigelse komme til lovgivningsmagten og forlange at få statspenge, såfremt man ikke gennem socialministeren får den godkendt.

Alfred Jensen: Der er vel ikke nogen, hverken i denne sal eller udenfor, der er i tvivl om, hvorfor denne sag rejses nu og rejses på den måde, det er sket. Jeg mærkede mig, at ordføreren for forespørgerne ville dreje det om til et spørgsmål om, hvorvidt ministeren handlede i overensstemmelse med loven ved ikke omgående at give anerkendelse. Hvis det var det, det drejede sig om, kunne forespørgerne have klaret det ved et almindeligt spørgsmål til ministeren. Når man ikke begrænser sig dertil, men rejser en forespørgselsdebat med lange diskussioner, er det, fordi man vil udnytte sagen politisk mod Handels- og Kontor-medhjælpernes Forbund i Danmark og dem, der har samme opfattelse af forsikringsspørgsmålet, som dette forbunds ledelse har gjort gældende.

Jeg kan sige som andre, at jeg meget godt forstår, at der blandt de handelsrejsende kan være en trang til at sikre sig mod arbejdsløshed, men man må også fastslå, at denne mulighed har været til stede og er blevet udnyttet. Det fremgår af de tal, der er fremdraget her, at 1 700 af de aktive handelsrejsende står som medlemmer af Handels- og Kontorfunktionærforbundet, og så spørger man sig selv, hvorfor man nu pludselig får sådan et hastværk inden for denne organisation, Danmarks aktive Handelsrejsende, med at lave arbejdsløshedskasse på et tidspunkt, da man ellers taler om fuld beskæftigelse, og hvor man ikke kan se at frygten for ledighed skulle være større, end den har været de foregående 58 år. Når man så tager i betragtning, at man endnu ikke har fundet det fornødent, at kassen træder i funktion, kan man vist fastslå, at behovet for en sådan kasse ikke er særlig stort, og at det ej heller har noget hastværk med at tage stilling til sagen. Det er den opfattelse, jeg og min gruppe har, og det er den opfattelse, man støder på, hvor disse spørgsmål diskuteres, og jeg vil da gerne sige, at

vi kan ikke se, at der er noget forgjort i, at man foretager de undersøgelser, der her pågår, og ej heller kan se, at der er tale om noget brud på de fremgangsmåder, man har betjent sig af før.

Vi har den opfattelse, som også andre har fremført, at man snarere skal have færre end flere arbejdsløshedskasser, og principielt må vi holde for, at forsikringen af handelsrejsende mod arbejdsløshed udmærket kan klares af Handels- og Kontorfunktionærforbundet. Finder de handelsrejsende ikke dette rigtigt, må de vente på afgørelsen, indtil sagen er undersøgt til bunds.

Socialministeren (Bomholt): Der er i og for sig ikke meget at svare på, efter at man nu har krydset klinge.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, der jo er talsmand for de handelsrejsende, bemyndiget til at fortolke skrivelser og henvendelser, spurgte mig, hvorledes jeg forstod arbejdsløshedslovens § 7, stk. 1. Jeg forstår den sådan, at jeg ikke kan træffe en beslutning, før indstilling foreligger. Jeg mener, at jeg ikke kan svare nej, medmindre udvalget indstiller et nej, men jeg vil tillade mig at mene, at ministeren må have frihed til over for en negativ indstilling at svare ja. Således opfatter jeg ordene „i overensstemmelse med“ set i relation til ordet „nægte“. Der skal altså foreligge en indstilling, og en sådan foreligger ikke indtil nu.

Et flertal i folketinget har anset det for rigtigst over for et så kompliceret spørgsmål at tilstræbe en alsidig undersøgelse, og derfor er udvalget nedsat, og FTF er gået ind i det udvalg. FTF anser fortsat arbejdet i dette udvalg for at være værdifuldt og har givet sine medlemmer direktiv om at arbejde i det; og også arbejdsnævnets flertal går ind for tanken om, at udvalgets overvejelser kan være af værdi for den indstilling, som må afgives til ministeren. Jeg vil da mene, at udvalget må tilendebringe sit arbejde af saglige grunde, fordi det vil give det bedste grundlag for en bedømmelse, der kan bære en holdbar beslutning.

Det undrer mig, at det ærede medlem hr. Henry Christensen går så stærkt imod det nedsatte udvalg, når dog hans partifælle i nævnet synes at være af en anden

[Socialministeren.]

opfattelse. Der synes i det hele taget her at være en mærkbar forskel i saglige instanser mellem venstres og de konservative medlemmer.

Der er fremført disse forskellige anskuelser, som jeg nok synes man bør sætte en streg under, at arbejderne inden for deres egen kreds har oprettet egne arbejdsløsheds-kasser under mottoet: først egen indsats og så statens, hvorimod det, der her tilstræbes, åbenbart er, at staten skal afgive sin garanti, inden der kan ske noget fra de pågældende medlemmers side. Først staten og så borgerne, synes her at være det motto, man arbejder under. Man kan undre sig over, hvorfor de handelsrejsende ikke har søgt at skabe en fond for den fremtidige arbejdsløsheds-kasse, hvorfor de ikke har gjort et større arbejde for medlemstilslutning til kassen, idet jo dog tallet 229 er relativt beskedent set i forhold til ca. 7 000 medlemmer og i hvert fald beskedent i forhold til det tal, som venstre og de konservative selv har anset for minimumstallet, da de i foråret 1959 fremsatte deres forslag.

Ordføreren for forespørgerne (Ninn-Hansen): Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen udtrykte sin forbavelse over den enestående energi, vi udviste, og bagefter talte det ærede medlem om min forsømmelighed på andre områder og nævnte da som eneste eksempel, at Dansk Kommunalarbejderforbund i 1921 havde oprettet en arbejdsløsheds-kasse og ikke fået offentlig anerkendelse dengang. Jeg går ud fra, at det ærede medlem tilgiver mig min forsømmelighed i 1921, da jeg først er født i 1922; så kan det i hvert fald ikke opfattes som nogen stærk bebrejdelse mod min forsømmelighed fra det ærede medlem.

I øvrigt har denne debat afklaret nogle ting. Jeg har forstået, at den højtærede minister fortolker lovens bestemmelser på den måde, jeg gav udtryk for før, nemlig at ministeren ikke vil kunne nægte anerkendelse, såfremt dette ikke indstilles af arbejdsnævnet. Denne fortolkning er der altså enighed om, og hvordan den højtærede minister så kan undlade at anerkende i dette tilfælde, har jeg ingen mulighed for at forstå.

Den højtærede minister og andre har

givet udtryk for, at man fandt det antal medlemmer, der var i de handelsrejsendes arbejdsløsheds-kasse, for lille. Der er nævnt 229 medlemmer, men loven foreskriver kun 100, og jeg går ud fra, at det er blevet meddelt den højtærede minister — og det synes jeg så ministeren burde have fremhævet — at foreningen ikke opfordrer medlemmerne til indmeldelse, for det står udtrykkelig i kassens vedtægter, at den først kan træde i virksomhed, når den offentlige anerkendelse foreligger, hvorfor foreningen ikke ønsker at samle tilslutning stort ud over det, loven foreskriver som minimumstal. Det kan man være enig eller uenig i, men jeg synes dog, det skal med i billedet, at det nuværende medlemsantal ikke er udtryk for, hvor mange medlemmer der kan blive i de handelsrejsendes arbejdsløsheds-kasse.

Det var interessant, men ikke særlig tilfredsstillende at se den skepsis, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen gav udtryk for over for FTFs bestræbelser for at oprette en arbejdsløsheds-kasse. Jeg ved ikke, om det sagde et og andet navnlig til det ærede medlem hr. Baunsgaard, hvis hele tale gik på dette, at nu fik man jo den store arbejdsløsheds-kasse for funktionærer, det håbede han, men samtidig var en konstateret af, at endnu har det ærede medlem ikke fået sin fælle fra socialdemokratiet med, den, han samarbejder med i denne sag, og vi ved jo, hvordan det går, når det radikale venstre og socialdemokratiet er uenige i en sag vedrørende funktionærforhold: det er socialdemokratiet, der går af med sejren. Sådan er det gået hver gang.

Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen var i øvrigt den fra regeringspartierne, der gav udtryk for den største venlighed over for de handelsrejsende. Jeg skal erkende, at den ikke var stor, men hans tale indeholdt dog en understregning af, at det kunne være rigtigt, at de handelsrejsende fik deres arbejdsløsheds-kasse.

Hvad gik de ærede medlemmer hr. Baunsgaards og hr. Niels Andersens taler ud på? Udelukkende bebrejdelser over for de handelsrejsende. Det ærede medlem hr. Baunsgaard bebrejdede de handelsrejsende, at de ville have deres egen arbejdsløsheds-kasse; der blev talt om, at de kunne bare gå sammen med de andre. Nu er vi jo i

[Ninn-Hansen.]

hvert fald nogle, der mener, at man ikke skal fremme organisationstvang, heller ikke på den måde. Det ærede medlem mente, — det var det råd, han havde at give de handelsrejsende, og det bliver de nok glade for — at de kan bare oprette deres arbejdsløshedskasse, selv betale den fuldt ud. Det siger det ærede medlem samtidig med, at han er med til at støtte, at de fagforeninger, der opretter arbejdsløshedskasser, får millionbeløb hvert år til disse arbejdsløshedskasser. Det er altså det ærede medlems standpunkt, at også H. og K. skal have deres betydelige beløb til deres arbejdsløshedskasse, men de handelsrejsende kan jo bare starte uden at få noget og så vente på, om den godkendelse kommer, som det ærede medlem hr. Hans Rasmussen er skeptisk over for.

Det ærede medlem hr. Niels Andersen sagde også klart nej til de handelsrejsendes anmodning om anerkendelse. Der skulle ikke bruges statspenge hertil, sagde det ærede medlem. Se, så er forholdene trukket så klart op, som de overhovedet kan blive.

Det ville måske være naturligt i en sag som denne, hvor det bliver hævdet — og vi mener med rette og med støtte i gældende lov — at den højtærede minister ikke har fulgt loven, om vi tilkendegav vor opfattelse af dette ved et forslag til dagsorden. Der kan være to meninger med et sådant forslag til dagsorden, og det er der i almindelighed. Den ene er den, at man ønsker at tilkendegive en parlamentarisk reaktion over for en minister, der har forvaltet på en måde, man ikke synes om. Den anden er at opnå tilstrækkelig klarhed hos medlemmerne i salen om deres standpunkter. Det er ikke nødvendigt af nogen af disse to grunde at foreslå en dagsorden; der er tilstrækkelig klarhed. Der er et flertal, der nu har sagt nej til de handelsrejsende med de ærede medlemmer hr. Baunsgaard og hr. Niels Andersen i spidsen, hjulpet af den højtærede minister. Det har vi forstået. Vi vil selvfølgelig vende tilbage til

den sag senere. Der er heller ingen grund til at fremsætte et dagsordensforslag for at vise, hvilken reaktion vi ønsker over for den pågældende minister, der administrerer loven. Vi ved, der er udskrevet valg, hvor også den højtærede socialminister skal stå sin prøve. Det er altså unødvendigt, at folketinget tilkendegiver noget af den grund; vi har opnået tilstrækkelig klarhed, ikke mindst har vi opnået fuldstændig klarhed over, at det radikale venstre har opgivet sin funktionærpolitik.

Hans Rasmussen: Jeg synes ikke, at sagen kan klares på den måde, som det ærede medlem hr. Ninn-Hansen senest fremlagde den på. Det, det drejer sig om, er i al sin enkelhed, og det tror jeg både folketinget og befolkningen forstår, at spørgsmålet om arbejdsløshedskasser inden for funktionærområdet skal klares. Der er en enkelt og en lille del af en funktionærforening, der har søgt om statsanerkendelse af sin arbejdsløshedskasse uden at begynde virksomheden i den pågældende arbejdsløshedskasse. Denne sag er under behandling, og det er aldeles korrekt, at arbejdsnævnet, som har fået den til udtalelse, ikke er i stand til at kunne klare sagen, forinden den er blevet behandlet i det udvalg, som er nedsat efter folketingets ønske. Det er altså blot spørgsmål om tid; der er aldeles ikke tale om at genere hverken den ene eller den anden funktionærforening. Det gælder en almindelig klaring af spørgsmålet præcis på samme måde, som det skete for lønarbejderne i fagbevægelsen. Heller ikke de kunne få statsanerkendelse; de måtte bevise, at de var i stand til at kunne starte en arbejdsløshedskasse og til at samle midler.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen må undskylde, hvis jeg har sagt noget til ham, som har såret ham. Det må sikkert være en fejltagelse. Jeg har ikke drømt om, at folketingsmænd kunne optræde i svøb. Mine bemærkninger har alene sigtet til venstres ærede ordfører, det ærede medlem hr.

[Hans Rasmussen.]

Henry Christensen. Jeg havde læst lidt om det ærede medlems forsømmelighed inden for privat virksomhed, og jeg mente, at hvis man havde brugt sin energi med fornuft, havde der været mere balance i tingene. Altså, mine bemærkninger her var aldeles ikke møntet på det ærede medlem hr. Ninn-Hansen.

Jeg har haft lejlighed til at fremføre nogle bemærkninger over for Fællesrådet, FTF, om en kommende arbejdsløshedskasse herindenfor, og fagbevægelsen har direkte været i berøring med denne forening. Jeg tror, at denne forening for længst, hvis den havde villet oprette en arbejdsløshedskasse, havde haft mulighed allerede for at have klaret spørgsmålet. Der er mange embedsmænd, tjenestemænd og mange andre i foreningen, som ikke har en arbejdsløshedskasse behov, fordi de er sikret på alle mulige måder. Jeg tror ikke, at de uden videre ville træde ind i en arbejdsløshedskasse og give et eller andet bidrag. Derfor ville det være rart at vide, hvor mange der inden for denne organisation kunne tiltræde en eventuel arbejdsløshedskasse. Det er det, jeg har nævnt vi vil have lejlighed til at kikke lidt på. Det er ganske rimeligt at rejse det spørgsmål, om folketinget skal træde hjælpende til over for en firmaorganisation, som har organiseret sig lige fra bydrengen op til direktøren, selv om den er tilsluttet en arbejdsløshedskasse. Mere har jeg ikke sagt, og jeg vil også sige rent ud, at jeg har velvilje over for en sådan tanke, for når loven nu engang er sådan, at hvis der i en forening er 100 medlemmer, kan de få dannet en arbejdsløshedskasse; og når man i øvrigt får klaret funktionærproblemet, så finder jeg, at vi må anlægge velvilje over for funktionærene, vel at mærke sådanne funktionærer, der kan komme i trang, ligesom man har gjort det over for lønmodtagerne.

Derfor kan jeg også kun sluttelig opfordre til, at de handelsrejsende starter og beviser deres duelighed til at have en arbejdsløshedskasse og til at drive en sådan virksomhed. Det er aldeles fejlagtigt, når det ærede medlem hr. Ninn-Hansen henviser til, at de handelsrejsende kan starte uden at få noget tilskud. De kan ikke få noget tilskud, selv om også de starter en arbejds-

løshedskasse med statsanerkendelse med det samme. De skal først drive virksomheden og udbetale understøttelse i 1 år, så først kan de få deres tilskud fra staten. Sagen er inde i den gænge, den skal være. Der er ikke begået nogen som helst fejltagelse eller noget fejlgreb. Ingen har været udsat for ulempe, tværtimod er sagen i god gænge. Efter nytår kommer nok den klaring, som oppositionen siger på.

Baunsgaard: Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen var ikke helt tilfreds med, at det ærede medlem hr. Hans Rasmussens udtalelse i første omgang kunne opfattes, som om vi gik rundt med en fornemmelse af, at det ærede medlem var et barn i svøb. Det kan jeg godt forstå, men hvis det ærede medlem ville prøve at ændre lidt ved den behandling, han giver de sager, som hans parti betror ham, ville den slags idéassociationer måske ikke så nemt sætte sig. Se, det er beklageligt, at det går sådan, for det forkludrer somme tider det, man diskuterer.

Det ærede medlem mente at have fået ud af min første tale, at jeg bebrejdede de handelsrejsende, at de ikke ville gå sammen med de andre funktionærorganisationer om at danne en arbejdsløshedskasse. Det har jeg ikke sagt med ét ord. Jeg har bebrejdet de handelsrejsendes ledelse, hvis formand jeg ved har et meget nært samarbejde med det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, at man har afvist det tilbud, der blev givet om samarbejde med andre funktionærorganisationer, og jeg gav de handelsrejsende det råd at forsøge nu at oprette deres kasse. Når udvalget så var færdigt og man dernæst havde mulighed for at bedømme hele funktionærområdet arbejdsløshedskasseproblem, var det tid at afgøre, om de skulle gå sammen med andre eller eventuelt fortsat opretholde ønsket om deres egen. Har det ærede medlem hr. Ninn-Hansen fortalt Danmarks aktive Handelsrejsende, at 229 medlemmer ikke svarer til det, som det ærede medlem og hans partifæller her i foråret stillede forslag om? De stillede forslag om, at minimumskravet skulle være 500 medlemmer. Det var rimeligt lige at give dem denne oplysning.

Så siger det ærede medlem hr. Ninn-

[Bauusgaard.]

Hansen, at han har ingen mulighed for at forstå, at den højtærede socialminister må afvente udvalgets indstilling. Det fortæller mig, at der sammen med mange andre grunde, vi kender i forvejen, er én mere til at ønske, at det ærede medlem aldrig får mere indflydelse, end han har i øjeblikket. Det ville ikke være betryggende med den indstilling.

Så sagde det ærede medlem også, at socialdemokratiet altid sejrer i samarbejde med det radikale venstre. (*Poul Sørensen: Hør!*). Det ærede medlem har også hørt det; det forbavser mig ikke med det kendskab, jeg har til det ærede medlem hr. Poul Sørensen. De to ærede medlemmer har åbenbart ikke rigtig forstået, at i samarbejde er der hverken sejrherre eller taber — det ligger i selve ordet samarbejde.

Må jeg sige til det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, som ikke kunne lide, at jeg gav råd, at jeg sagde udtrykkeligt, at man kunne tage imod det eller lade være. Nu giver jeg det ærede medlem det råd at lade være med på denne side valget at give de handelsrejsende flere råd, for han er alligevel ikke i stand til at frigøre sig for sine mareriddrømme af partitaktisk art med henblik på den 15. november. Hvis det ærede medlem ønsker at fremme det saglige indhold, så vent lige til den 16. november, så vil det hjælpe på det ærede medlems mulighed for at give saglig vejledning.

Niels Andersen: Jeg har sjældent hørt, at ord, som jeg har udtalt, er blevet misforstået i en sådan grad som de blev det af det ærede medlem hr. Ninn-Hansen. Jeg vil gerne gøre det ærede medlem opmærksom på, at jeg ikke har bebredt de handelsrejsende, at de vil oprette deres egen arbejdsløshedskasse, tværtimod finder jeg det helt naturligt, men jeg finder det også naturligt, at man opretter denne organisation og beviser dens levedygtighed og berettigelse.

Videre siger det ærede medlem, at jeg har udtalt, at der bare skal bruges statspenge hertil. Jeg synes, det skal gøres helt klart, at der er organisationsfrihed her i landet, at man kan oprette alle de arbejds-

løshedskasser, man vil, men at der skal anerkendelse til, for at man kan få statspenge, og det, man altså søger her, er at få statspenge til en organisation, der tæller 229 medlemmer, selv om man fra venstres og konservativ side stillede ændringsforslag, der gik ud på, at der mindst skulle være 500 medlemmer i en organisation, der skulle have statspenge.

De udtalelser, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen fremførte før, er i høj grad politisk betonede og er kun beregnet på i valgkampen at stille det ærede medlem selv i et overordentlig gunstigt lys over for de handelsrejsende.

Jeg vil i denne forbindelse sige, at vi har fra vor side givet tilslutning til nedsættelse af det udvalg, der nu arbejder, og vi ønsker at se et resultat af dette udvalgs arbejde, før vi går videre med denne sag.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 299, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 49).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.